

26B:5

Uttag av bruksavgift grundad på schablonmässigt beräknad vattenförbrukning har i visst fall inte godtagits eftersom schablonen ansetts för hög.

D.K. och M.M. ägde sedan 1986 en fastighet i Dala-Floda. Fastigheten ligger inom verksamhetsområdet för kommunens allmänna va-anläggning och är sedan 1972 ansluten till det kommunala spillvattennätet. Fastigheten byggdes 1948 med ett bostadshus om fem rum och kök (ca 140 m²). Tomtytan är cirka 4 000 m². Den 29 januari 1991 installerades en vattenmätare, dessförinnan debiterades fastigheten efter en schablon i kommunens va-taxa, motsvarande årsförbrukning om 343 m³.

D.K. och M.M. yrkade att Va-nämnden fastställer att bruksavgiften för tiden från den 1 september 1990 till den 28 januari 1991 skall baseras på en förbrukning om 125 m³/år. Som grund åberopas att den påförda avgiften inte är fördelad efter skälig och rättvis grund.

D.K. och M.M. anförde: Det är endast de två som bor på fastigheten. Från den 1 september 1990 debiterades de enligt en schablonberäkning för fastigheter utan vattenmätare. De förbrukar inte så mycket vatten som tillämpas enligt taxeschablonen, dvs. 343 m³/år. Schablonberäkningen är alldeles för hög, den skall motsvara ett normalvärde för ett hushåll.

Kommunen bestred yrkandet och anförde: Sökandenas uppskattning av årsförbrukningen om 125 m³/år kan i och för sig vitsordas för ett hushåll utan barn av den storlek som här är i fråga. Kommunen menar dock att förbrukningen under aktuell period bör uppskattas till 60 m³ med hänsyn till årstiden. Den största kostnaden för kommunen hänförs till rening av avloppsvatten. Syftet med den nya taxan är att få större täckningsgrad på fastigheter som endast är anslutna till spillvattennätet. Tidigare har dylika fastigheter och fastigheter utan vattenmätare betalt en mycket låg avgift – den nya taxan ger en rättvisare fördelning mot alla abonnenter. Avgifterna överstiger dock inte den faktiska kostnaden för att ta hand om spillvattnet. Schablonen som tillämpas baseras på en förbrukning om 343 m³/år vars rimlighet dock kan ifrågasättas. Enpersonshushåll torde ha en årsförbrukning om 75 m³. Kommunens medelhushåll består av två personer. I schablonen ingår dock alla slags abonnenter vilket generellt leder till att schablonen inte är för högt satt.

Va-nämnden yttrade:

I 9 § lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar föreskrivs en skyldighet för ägare av fastighet inom en allmän va-anläggnings verksamhetsområde att under vissa förutsättningar betala avgifter till anläggningens huvudman.

Enligt 27 § samma lag skall avgift utgå enligt taxa som huvudmannen utformar i överensstämmelse med grunderna i 24–26 §§ va-lagen. Av de bestämmelser som här kan vara av intresse föreskrivs i 24 § att de avgifter som huvudmannen tar ut inte får överskrida vad som behövs för att täcka nödvändiga kostnader för anläggningen och i 26 § att avgiftsskyldigheten skall fördelas mellan fastigheterna efter skälig och rättvis grund.

I Gagnefs kommun från och med den 1 september 1990 gällande va-taxa är brukningsavgiften uppdelad i en fast årsavgift och en rörlig avgift per år som kan beräknas efter uppmätt vattenförbrukning eller, när mätare saknas, utgå med ett schablonbelopp.

För D.K:s och M.M:s fastighet, som saknar vattenmätare, har under i målet aktuell tidsperiod ostridigt debiterats avgift enligt schablonen för fastighet med kommunal anslutning av enbart avlopp efter en årsförbrukning av 343 m³ vatten. Kommunens redovisning av va-kostnaderna och täckningsgraden genom avgifter, som inte ifrågasatts, ger inte skäl till antagande att ett överuttag av avgifter föreligger.

I fall där mätare inte finns installerad kan en schablonberäkning, grundad på en uppskattning av normalförbrukningen inte undvaras och en debitering efter en sådan schablon är i och för sig inte att anse som oförenligt med principen om skälig och rättvis avgiftsfördelning mellan fastigheterna. Med hänsyn till att kostnaderna för att ta omhand bland annat avloppsvatten från fastigheter erfarenhetsmässigt till den helt övervägande delen är fasta är kommunen därför också berättigad att ta ut avgift för en viss minsta förbrukning även om det visar sig att abonnenten i det enskilda fallet inte förbrukat den debiterade mängden.

Den av kommunen i detta fall fastställda schablonen är obestriddligen inte baserad på en uppskattad normalförbrukning för fastigheter av det slag D.K. och M.M. bebor utan inkluderar även jordbruksfastigheter, småindustrier m.m. Kommunen har i målet inte visat att de fasta kostnaderna för omhändertagande av avloppsvatten är sådana att en debitering efter årsförbrukningen 343 m³ är försvarbar i detta fall med hänsyn till kravet i va-lagen på en avgiftsfördelning mellan fastigheterna efter skälig och rättvis grund.

På grund av vad nu anförts finner Va-nämnden att den tillämpade schablonen för förbrukningen på D.K:s och M.M:s fastighet tiden

den 1 september 1990 till den 28 januari 1991 inte är förenlig med kravet på en skälig och rättvis avgiftsfördelning. I praxis har godtagits en minimidebitering efter en minsta förbrukning av 150 m³ vatten per år i fall där mätare inte installerats. Anledning att tillämpa en högre schablon har inte visats föreligga i detta fall.

D.K:s och M.M:s talan skall därför bifallas på så sätt att det fastställs att deras rörliga brukningsavgift under i målet aktuell period skall beräknas efter en som skälig ansedd förbrukning om 150 m³/år.

Va-nämnden biföll i så måtto sökandenas talan att nämnden fastställde att brukningsavgiften skulle baseras på en årsförbrukning om 150 m³ vatten.

Beslut: 1992-10-07, BVa 64

Mål nr: Va 6/91.